

UMOWA między Unią Europejską, z jednej strony, a Nową Zelandią, z drugiej strony, w sprawie uczestnictwa Nowej Zelandii w programach unijnych

Unia Europejska, zwana dalej „Unią”,

z jednej strony,

oraz

Nowa Zelandia

z drugiej strony,

zwane dalej indywidualnie „Stroną”, a łącznie „Stronami”;

PRAGNĄC ustanowić trwałe ramy współpracy między Stronami wraz z jasnymi warunkami uczestnictwa Nowej Zelandii w programach i działaniach Unii, a także mechanizm ułatwiający ustanowienie takiego uczestnictwa w poszczególnych programach lub działaniach Unii;

UWZGLĘDNIAJĄC wspólne cele, wartości i silne powiązania Stron ustanowione między innymi w Umowie o partnerstwie w zakresie stosunków i współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Nową Zelandią, z drugiej strony z 2016 r. ⁽¹⁾, oraz w Umowie o współpracy naukowo-technicznej między Wspólnotą Europejską a rządem Nowej Zelandii z 2008 r. ⁽²⁾, które to umowy stanowią ogólne ramy współpracy między Stronami w dziedzinie badań i w innych istotnych dziedzinach, a także uznając wspólne pragnienie Stron dotyczące dalszego rozwijania, wzmocnienia, pobudzania i rozszerzania ich stosunków i współpracy;

UWZGLĘDNIAJĄC wysiłki Stron, aby poprzez połączenie sił z partnerami międzynarodowymi przeprowadzić działaniom podejmowanym w odpowiedzi na globalne wyzwania zgodnie z planem działania na rzecz ludzi, planety i dobrobytu zawartym w dokumencie „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030” Organizacji Narodów Zjednoczonych, oraz doceniając fakt, że badania naukowe i innowacje są kluczowymi czynnikami napędzającymi innowacyjny zrównoważony wzrost i zasadniczym narzędziem jego realizacji na drodze ku konkurencyjności i atrakcyjności gospodarczej;

UZNAJĄC, że Te Tiriti o Waitangi/traktat z Waitangi jest podstawowym dokumentem o konstytucyjnym znaczeniu dla Nowej Zelandii;

UZNAJĄC zasadnicze znaczenie wspólnych podstawowych wartości i zasad leżących u podstaw współpracy międzynarodowej między Stronami w dziedzinie badań naukowych i innowacji, takich jak etyka i uczciwość w badaniach naukowych, równość płci i równe szanse, a także wspólne cele Stron polegające na wspieraniu i ułatwianiu współpracy między organizacjami w dziedzinie badań naukowych i innowacji, w tym uniwersytetami, oraz wymianie najlepszych praktyk i atrakcyjnych karier naukowych, ułatwianiu transgranicznej i międzysektorowej mobilności naukowców, wspieraniu swobodnego przepływu wiedzy naukowej i innowacji, promowaniu poszanowania wolności nauki i wolności badań naukowych, wspieraniu działań w zakresie edukacji i komunikacji naukowej oraz, w przypadku Nowej Zelandii, zapewnieniu promowania i ochrony Mātauranga Māori;

MAJĄC NA UWADZE, że unijny program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” (zwany dalej „programem »Horyzont Europa«”) został ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/695 ⁽³⁾;

UZNAJĄC ogólne zasady określone w rozporządzeniu (UE) 2021/695;

UZNAJĄC zamiar Stron w odniesieniu do wzajemnej współpracy i wnoszenia wkładu w działania w zakresie badań naukowych i innowacji oraz misje UE służące wspieraniu i wzmocnianiu zdolności badawczych w celu sprostania globalnym wyzwaniom, a także w odniesieniu do pogłębienia ich konkurencyjności przemysłowej, a tym samym osiągnięcia transformacyjnego i systemowego wpływu na społeczeństwa obu Stron w celu wsparcia celów zrównoważonego rozwoju ONZ z korzyścią dla obu Stron;

⁽¹⁾ Dz.U. UE L 321 z 29.11.2016, s. 3.

⁽²⁾ Dz.U. L UE L 171 z 1.7.2009, s. 28.

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/695 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz zasady uczestnictwa i upowszechniania obowiązujące w tym programie oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 i (UE) nr 1291/2013 (Dz.U. L 170 z 12.5.2021, s. 1).

PODKREŚLAJĄC rolę partnerstw europejskich w podejmowaniu niektórych z najpilniejszych wyzwań stojących przed Europą w ramach skoordynowanych inicjatyw w zakresie badań naukowych i innowacji w znacznym stopniu przyczyniających się do realizacji tych priorytetów Unii w dziedzinie badań naukowych i innowacji, które wymagają masy krytycznej i długoterminowej wizji, a także znaczenie zaangażowania w te partnerstwa państw stowarzyszonych;

UZNAJĄC, że wzajemne uczestnictwo w programach w zakresie badań naukowych i innowacji drugiej Strony powinien przynieść obopólne korzyści; uznając jednocześnie, że Strony zastrzegają sobie prawo do ograniczenia lub warunkowania uczestnictwa w swoich programach w zakresie badań naukowych i innowacji, w tym w szczególności w działaniach związanych z ich aktywami strategicznymi, interesami, autonomią lub bezpieczeństwem; oraz, w przypadku Nowej Zelandii, obowiązki rządu Nowej Zelandii związane z Te Tiriti o Waitangi/traktatem z Waitangi,

UZGADNIAJĄ, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsza Umowa (zwana dalej „Umową”) określa zasady mające zastosowanie do uczestnictwa Nowej Zelandii w programie lub działaniu Unii.

Artykuł 2

Definicje

Na potrzeby niniejszej Umowy stosuje się następujące definicje:

- a) „akt podstawowy” oznacza:
 - (i) akt prawny przyjęty przez instytucję lub instytucje Unii, inny niż zalecenie lub opinia, ustanawiający program, będący podstawą prawną danego działania i wykonania odpowiadających mu wydatków zapisanych w budżecie Unii, gwarancji budżetowych lub pomocy finansowej mających pokrycie w budżecie Unii, wraz ze zmianami i odpowiednimi aktami instytucji Unii, które uzupełniają lub wdrażają ten akt, z wyjątkiem aktów w sprawie przyjęcia programów prac; lub
 - (ii) akt prawny przyjęty przez instytucję lub instytucje Unii, inny niż zalecenie lub opinia, ustanawiający działanie finansowane z budżetu Unii inne niż programy, wraz ze zmianami i odpowiednimi aktami instytucji Unii, które uzupełniają lub wdrażają ten akt prawny, z wyjątkiem aktów prawnych w sprawie przyjęcia programów prac;
- b) „umowy o finansowaniu” oznaczają umowy dotyczące programów i działań Unii na podstawie protokołów do niniejszej Umowy, w których uczestniczy Nowa Zelandia, wykonujące środki finansowe Unii, takie jak: umowy o udzielenie dotacji, umowy o przyznanie wkładu, umowy ramowe o partnerstwie finansowym, umowy w sprawie finansowania i umowy w sprawie gwarancji;
- c) „inne zasady dotyczące realizacji programów i działań Unii” oznaczają zasady określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 (*) (zwanym dalej „rozporządzeniem finansowym”) mające zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, a także zasady określone w programie prac lub w zaproszeniach lub innych unijnych procedurach wyboru;
- d) „unijna procedura wyboru” oznacza procedurę przyznawania finansowania unijnego wszczętą przez Unię lub przez osoby lub podmioty, którym powierzono wykonywanie środków finansowych Unii;
- e) „podmiot z Nowej Zelandii” oznacza podmiot dowolnego rodzaju – osobę fizyczną, osobę prawną lub inny podmiot – który może uczestniczyć w działaniach objętych programem lub działaniem Unii zgodnie z aktem podstawowym i który ma miejsce zamieszkania lub siedzibę w Nowej Zelandii;
- f) „rok budżetowy UE” oznacza okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

Artykuł 3

Ustanowienie uczestnictwa

1. Nowa Zelandia zostaje dopuszczona do uczestnictwa w programach lub działaniach Unii lub, w wyjątkowych przypadkach, w częściach programów lub działań Unii, które są otwarte na uczestnictwo Nowej Zelandii, oraz przyczynia się do ich realizacji zgodnie z aktami podstawowymi i zgodnie z protokołami do niniejszej Umowy.
2. Szczegółowe warunki uczestnictwa Nowej Zelandii w programie ramowym w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” (2021–2027) określono w Protokole w sprawie stowarzyszenia Nowej Zelandii z programem ramowym w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” (2021–2027) do niniejszej Umowy. Na zasadzie odstępstwa od postanowień art. 15 ust. 8 niniejszej Umowy protokół ten może zostać zmieniony przez wspólny komitet ustanowiony na mocy art. 14 niniejszej Umowy.
3. Na zasadzie odstępstwa od art. 15 ust. 8 niniejszej Umowy, szczegółowe warunki uczestnictwa Nowej Zelandii w każdym innym konkretnym programie lub działaniu Unii są określone w protokołach do niniejszej Umowy, które zostaną przyjęte i zmienione przez wspólny komitet ustanowiony na mocy art. 14 niniejszej Umowy.
4. Protokoły:
 - a) określają programy lub działania Unii, w których Nowa Zelandia uczestniczy, lub wyjątkowo ich części;
 - b) określają czas trwania uczestnictwa, który odnosi się do okresu, w którym Nowa Zelandia i podmioty z Nowej Zelandii mogą ubiegać się o unijne finansowanie lub w którym można im powierzyć wykonywanie środków finansowych Unii;
 - c) określają szczególne warunki uczestnictwa Nowej Zelandii i podmiotów z Nowej Zelandii, w tym szczególne zasady wykonania warunków finansowych przewidzianych w art. 6 i 7 niniejszej Umowy, szczególne zasady mechanizmu korekty przewidzianego w art. 8 niniejszej Umowy oraz warunki udziału w strukturach utworzonych na potrzeby realizacji tych programów lub działań Unii. Warunki te muszą być zgodne z niniejszą Umową i aktami podstawowymi oraz aktami jednej lub większej liczby instytucji Unii ustanawiającymi takie struktury;
 - d) w stosownych przypadkach określają kwotę wkładu finansowego Nowej Zelandii w program unijny realizowany za pośrednictwem instrumentu finansowego lub gwarancji budżetowej.

Artykuł 4

Zgodność z zasadami programu lub działania Unii

1. Nowa Zelandia uczestniczy w programach lub działaniach Unii lub ich częściach objętych protokołami do niniejszej Umowy na warunkach określonych w niniejszej Umowie, protokołach do niej, aktach podstawowych i innych zasadach dotyczących wdrażania programów i działań Unii.
2. Warunki, o których mowa w ust. 1, obejmują:
 - a) kwalifikowalność podmiotów z Nowej Zelandii i wszelkie inne warunki kwalifikowalności dotyczące Nowej Zelandii, w szczególności dotyczące pochodzenia, miejsca prowadzenia działalności lub obywatelstwa;
 - b) warunki mające zastosowanie do składania, oceny i wyboru wniosków oraz do realizacji działań przez kwalifikujące się podmioty z Nowej Zelandii.
3. Warunki, o których mowa w ust. 2 lit. b), są równoważne z warunkami mającymi zastosowanie do kwalifikujących się podmiotów z państwa członkowskiego Unii, w tym wynikającymi ze środków ograniczających Unii⁽⁷⁾, chyba że warunki, o których mowa w ust. 1, stanowią inaczej.

(7) Unijne środki ograniczające to środki ograniczające przyjęte zgodnie z Traktatem o Unii Europejskiej lub Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Artykuł 5

Uczestnictwo Nowej Zelandii w zarządzaniu programami lub działaniami Unii

1. Przedstawicielom lub ekspertom z Nowej Zelandii lub ekspertom wyznaczonym przez Nową Zelandię zezwala się na uczestnictwo w roli obserwatorów – chyba że dotyczy to kwestii zastrzeżonych tylko dla państw członkowskich Unii, lub dotyczących programów lub działań Unii lub ich części, w których Nowa Zelandia nie uczestniczy – w posiedzeniach komitetów, grup ekspertów lub innych podobnych posiedzeniach, w których uczestniczą przedstawiciele lub eksperci państw członkowskich Unii lub eksperci wyznaczeni przez państwa członkowskie Unii, wspierających Komisję Europejską w realizacji programów lub działań, lub ich części, oraz w zarządzaniu nimi, w których to programach lub działaniach Unii lub ich części uczestniczy Nowa Zelandia zgodnie z art. 3 niniejszej Umowy, lub ustanowionych przez Komisję Europejską w odniesieniu do wdrażania prawa Unii w związku z tymi programami, działaniami lub ich częściami. Przedstawiciele lub eksperci Nowej Zelandii lub eksperci wyznaczeni przez Nową Zelandię nie są obecni podczas głosowań. Nowa Zelandia jest informowana o wyniku głosowania.
2. W przypadku gdy eksperci lub oceniający nie są powoływani na podstawie obywatelstwa, obywatelstwo nie może być powodem, aby wykluczyć obywateli Nowej Zelandii. Nowa Zelandia należy uwzględnić swoje obowiązki wynikające z Te Tiriti o Waitangi, zachęcając swoich obywateli do kandydowania na ekspertów.
3. Z zastrzeżeniem warunków przewidzianych w ust. 1, uczestnictwo przedstawicieli Nowej Zelandii w posiedzeniach, o których mowa w ust. 1, lub w innych posiedzeniach związanych z realizacją programów lub działań, odbywa się zgodnie z tymi samymi zasadami i procedurami co zasady i procedury mające zastosowanie do przedstawicieli państw członkowskich Unii, w odniesieniu do prawa do zabierania głosu, otrzymywania informacji i dokumentacji, chyba że dotyczy to kwestii zastrzeżonych tylko dla państw członkowskich Unii lub w odniesieniu do programu lub działania Unii lub ich części, w których Nowa Zelandia nie uczestniczy. Protokoły do niniejszej Umowy mogą określać dalsze zasady zwrotu kosztów podróży i utrzymania.
4. W protokołach do niniejszej Umowy można określić dodatkowe zasady dotyczące uczestnictwa ekspertów, a także uczestnictwa Nowej Zelandii w radach zarządzających i strukturach utworzonych do celów realizacji programów lub działań Unii, jak określono w odpowiednim protokole.

Artykuł 6

Warunki finansowe

1. Uczestnictwo Nowej Zelandii lub podmiotów z Nowej Zelandii w programach lub działaniach Unii lub, w wyjątkowych przypadkach, ich częściach jest uzależnione od wniesienia przez Nową Zelandię wkładu finansowego do odpowiedniego finansowania z budżetu ogólnego Unii (zwanego dalej „budżetem Unii”).
2. Dla każdego programu lub działania Unii lub, w wyjątkowych przypadkach, ich części, wkład finansowy stanowi sumę:
 - a) wkładu operacyjnego; oraz
 - b) opłaty z tytułu uczestnictwa.
3. Wkład finansowy ma formę rocznej płatności dokonywanej w jednej racie lub w większej ich liczbie.
4. Bez uszczerbku dla ust. 9 niniejszego artykułu i art. 7 opłata z tytułu uczestnictwa wynosi 4 % rocznego wkładu operacyjnego i nie podlega korektom z mocą wsteczną. Od 2028 r. wspólny komitet ustanowiony na mocy art. 14 niniejszej Umowy może dostosować wysokość opłaty z tytułu uczestnictwa.
5. Z wkładu operacyjnego pokrywa się wydatki operacyjne i wydatki na wsparcie; ma on charakter dodatkowy, zarówno w środkach na zobowiązania, jak i środkach na płatności, względem kwot zapisanych w ostatecznie przyjętym budżecie Unii na programy lub działania lub, w wyjątkowych przypadkach, na ich części, powiększonych, w stosownych przypadkach, o zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel nie pochodzące z wkładów finansowych na rzecz programów i działań Unii, przekazanych przez innych darczyńców, zgodnie z odpowiednim protokołem do niniejszej Umowy.

6. Wkład operacyjny opiera się na kluczu do ustalenia wkładu określonym jako stosunek produktu krajowego brutto (PKB) Nowej Zelandii w cenach rynkowych do PKB Unii w cenach rynkowych. PKB w cenach rynkowych, który ma być stosowany, jest określany przez właściwe służby Komisji Europejskiej w oparciu o najnowsze dane statystyczne dostępne na potrzeby obliczeń budżetowych w roku poprzedzającym rok, w którym roczna płatność jest należna. Dostosowania tego klucza do ustalenia wkładu mogą zostać określone w odpowiednich protokołach.

7. Wkład operacyjny opiera się na zastosowaniu klucza do ustalenia wkładu względem pierwotnych środków na zobowiązania powiększonych jak przewidziano w ust. 5, zapisanych w ostatecznie przyjętym budżecie Unii na dany rok na potrzeby finansowania programów lub działań lub, w wyjątkowych przypadkach, ich części, w których uczestniczy Nowa Zelandia.

8. Na zasadzie odstępstwa od ust. 6 i 7 wkład operacyjny Nowej Zelandii do programu „Horyzont Europa” na lata 2023–2027 jest następujący:

- 2023 r. – 2 110 000 EUR;
- 2024 r. – 2 900 000 EUR;
- 2025 r. – 4 200 000 EUR;
- 2026 r. – 4 200 000 EUR;
- 2027 r. – 5 040 000 EUR.

9. Opłaty z tytułu uczestnictwa, o których mowa w ust. 2 lit. b), mają następującą wartość w latach 2023–2027:

- 2023 r.: 1,5 %;
- 2024 r.: 2 %;
- 2025 r.: 2,5 %;
- 2026 r.: 3 %;
- 2027 r.: 4 %.

10. Na wniosek Unia przekazuje Nowej Zelandii informacje dotyczące jej wkładu finansowego określonego w informacjach dotyczących budżetu, rachunkowości, wyników i ewaluacji przekazywanych organom budżetowym Unii i jej organom udzielającym absolutorium w odniesieniu do programów lub działań Unii lub, w wyjątkowych przypadkach, ich części, w których Nowa Zelandia uczestniczy. Informacje te są przekazywane z należytym uwzględnieniem przepisów Unii i Nowej Zelandii dotyczących poufności i ochrony danych oraz pozostają bez uszczerbku dla informacji, do których otrzymywania Nowa Zelandia jest uprawniona na mocy art. 10 niniejszej Umowy.

11. Wszystkie wkłady finansowe Nowej Zelandii lub płatności ze strony Unii oraz obliczenia kwot należnych lub kwot otrzymywanych dokonywane są w euro.

12. Szczegółowe postanowienia dotyczące wprowadzenia w życie niniejszego artykułu są zawarte w odpowiednich protokołach.

Artykuł 7

Programy i działania Unii, do których ma zastosowanie mechanizm dostosowania wkładu operacyjnego

1. Jeśli tak przewiduje odpowiedni protokół, wkład operacyjny programu lub działania Unii lub, w wyjątkowych przypadkach, ich części, na rok N może zostać skorygowany ze skutkiem wstecznym w kolejnym roku lub w kolejnych latach na podstawie zobowiązań budżetowych podjętych w stosunku do środków na zobowiązania przyznanych na ten rok, ich wykonania poprzez zobowiązania prawne oraz ich umorzenia.

2. Pierwszej korekty dokonuje się w roku N+1, gdy początkowy wkład operacyjny jest korygowany o różnicę między wkładem a wkładem skorygowanym obliczonym poprzez zastosowanie klucza do ustalenia wkładu z roku N, skorygowanego poprzez zastosowanie współczynnika, o ile przewiduje to odpowiedni protokół, do sumy:

- a) zobowiązań budżetowych podjętych w stosunku do środków na zobowiązania zatwierdzonych w roku N na podstawie przegłosowanego budżetu Unii oraz w stosunku do środków na zobowiązania odpowiadających umorzeniom ponownie oddanym do dyspozycji oraz

b) wszelkich środków z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel, które nie wynikają z wkładów finansowych innych darczyńców na rzecz programów i działań Unii objętych zakresem każdego odpowiedniego protokołu do niniejszej Umowy i które były dostępne na koniec roku N.

3. W każdym kolejnym roku, aż do spłacenia lub umorzenia wszystkich zobowiązań budżetowych finansowanych ze środków na zobowiązania pochodzących z roku N, i nie później niż trzy lata po zakończeniu programu Unii lub po zakończeniu wieloletnich ram finansowych odpowiadających rokowi N, w zależności od tego, co nastąpi wcześniej, Unia oblicza korektę wkładu na rok N, zmniejszając wkład Nowej Zelandii o kwotę uzyskaną poprzez zastosowanie klucza do ustalenia wkładu, skorygowaną, jeżeli przewiduje to odpowiedni protokół, na rok N względem umorzeń dokonywanych każdego roku wobec zobowiązań na rok N finansowanych z budżetu Unii lub z umorzeń ponownie oddanych do dyspozycji.

4. Jeżeli środki budżetowe pochodzące z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel, które nie wynikają z wkładów finansowych w programy i działania Unii od innych darczyńców objętych każdym z odpowiednich protokołów do niniejszej umowy, zostaną anulowane, wkład Nowej Zelandii na rzecz odpowiedniego programu lub działania Unii lub, w wyjątkowych przypadkach, ich części zmniejsza się o kwotę uzyskaną poprzez zastosowanie klucza do ustalenia wkładu w roku N, skorygowaną, jeżeli przewiduje to odpowiedni protokół, do anulowanej kwoty.

Artykuł 8

Programy i działania Unii, do których ma zastosowanie mechanizm automatycznej korekty

1. Mechanizm automatycznej korekty ma zastosowanie do tych programów lub działań Unii lub, w wyjątkowych przypadkach, ich części, do których zastosowanie mechanizmu automatycznej korekty przewidziano w odpowiednim protokole. Stosowanie tego mechanizmu automatycznej korekty może zostać ograniczone do części programu lub działania Unii określonych w odpowiednim protokole, realizowanych poprzez dotacje, w odniesieniu do których organizowane są zaproszenia do składania wniosków. Szczegółowe zasady wskazywania części programu lub działania Unii, do których mechanizm automatycznej korekty ma zastosowanie lub nie ma zastosowania, można ustanowić w odpowiednim protokole.

2. Kwota automatycznej korekty dla programu lub działania Unii lub, w wyjątkowych przypadkach, ich części, odpowiada różnicy między pierwotnymi kwotami zobowiązań prawnych faktycznie zaciągniętych z Nową Zelandią lub podmiotami z Nowej Zelandii, finansowanymi ze środków na zobowiązania w danym roku, a odpowiednim wkładem operacyjnym wniesionym przez Nową Zelandię i skorygowanym zgodnie z art. 7, o ile odpowiedni protokół przewiduje taką korektę, z wyłączeniem wydatków na wsparcie, obejmującym ten sam okres.

3. Szczegółowe zasady ustalania odpowiednich kwot zobowiązań prawnych, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, w tym w przypadku konsorcjów, a także obliczania automatycznej korekty, mogą zostać określone w odpowiednim protokole.

Artykuł 9

Przeglądy i audyty

1. Unia ma prawo przeprowadzać, zgodnie z mającymi zastosowanie aktami co najmniej jednej instytucji lub co najmniej jednego organu Unii oraz zgodnie z postanowieniami stosownych porozumień lub umów, przeglądy i audyty techniczne, naukowe, finansowe lub inne rodzaje przeglądów i audytów w pomieszczeniach dowolnej osoby fizycznej mającej miejsce zamieszkania w Nowej Zelandii lub dowolnego podmiotu prawnego mającego siedzibę w Nowej Zelandii, otrzymujących finansowanie Unii Europejskiej, jak również w pomieszczeniach dowolnej osoby trzeciej uczestniczącej we wdrażaniu środków finansowych Unii, mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę w Nowej Zelandii. Taki przegląd i takie audyty mogą być przeprowadzane przez pracowników instytucji i organów Unii, w szczególności Komisji Europejskiej i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, lub przez inne osoby upoważnione przez Komisję Europejską. Wykonując swoje obowiązki na terytorium Nowej Zelandii, przedstawiciele instytucji i organów Unii oraz inne osoby upoważnione przez Komisję Europejską działają w sposób zgodny z prawem Nowej Zelandii.

2. Podczas wykonywania ust. 1 pracownikom instytucji i organów Unii, w szczególności Komisji Europejskiej i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, oraz pozostałym osobom upoważnionym przez Komisję Europejską przysługuje odpowiedni dostęp do miejsc, prac i dokumentów (w wersji papierowej oraz elektronicznej), jak również do wszystkich informacji potrzebnych w celu przeprowadzenia takich audytów, w tym prawo do uzyskania fizycznej/elektronicznej kopii oraz wyciągów z wszelkich dokumentów lub zawartości wszelkich nośników danych będących w posiadaniu objętej audytem osoby fizycznej lub prawnej lub objętej audytem osoby trzeciej.

3. Nowa Zelandia nie uniemożliwia pracownikom i innym osobom, o których mowa w ust. 2, wjazdu do Nowej Zelandii ani dostępu do pomieszczeń, w związku z wykonywaniem przez te osoby obowiązków, o których mowa w niniejszym artykule, ani nie stwarza żadnych szczególnych przeszkód w odniesieniu do wjazdu i takiego dostępu.

4. Przeglądy i audyty można przeprowadzać również po zawieszeniu stosowania protokołu do niniejszej Umowy zgodnie z jej art. 15 ust. 4, zaprzestaniu jej tymczasowego stosowania lub rozwiązaniu niniejszej Umowy, na warunkach określonych w mających zastosowanie aktach co najmniej jednej instytucji lub co najmniej jednego organu Unii oraz zgodnie z postanowieniami stosownych porozumień lub umów dotyczących dowolnego zobowiązania prawnego związanego z wykonaniem budżetu Unii, podjętego przez Unię przed datą zawieszenia stosowania odpowiedniego protokołu, zaprzestania tymczasowego stosowania niniejszej Umowy lub jej rozwiązania.

Artykuł 10

Zwalczanie nieprawidłowości, nadużyć finansowych i innych przestępstw naruszających interesy finansowe Unii

1. Komisja Europejska i Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych są upoważnione do prowadzenia dochodzeń administracyjnych, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, na terytorium Nowej Zelandii. Dochodzenia administracyjne prowadzi się zgodnie z warunkami określonymi w mających zastosowanie aktach prawnych co najmniej jednej instytucji Unii oraz zgodnie z odpowiednimi umowami lub porozumieniami. Wykonując swoje obowiązki na terytorium Nowej Zelandii, Komisja Europejska i OLAF działają w sposób zgodny z prawem Nowej Zelandii.

2. Właściwe organy Nowej Zelandii informują w rozsądnym terminie Komisję Europejską lub OLAF o wszelkich stwierdzonych przez te organy przypadkach nieprawidłowości, nadużyć finansowych lub innych nielegalnych działaniach naruszających interesy finansowe Unii oraz o wszelkich podejrzeniach dotyczących takich nieprawidłowości, nadużyć lub nielegalnych działań.

3. Podczas wykonywania ust. 1 kontrole na miejscu i inspekcje można przeprowadzać w pomieszczeniach dowolnej osoby fizycznej mającej miejsce zamieszkania w Nowej Zelandii lub podmiotu prawnego mającego siedzibę w Nowej Zelandii, otrzymujących finansowanie unijne, jak również w pomieszczeniach dowolnej osoby trzeciej uczestniczącej we wdrażaniu środków finansowych Unii, mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę w Nowej Zelandii.

4. Kontrole na miejscu i inspekcje są przygotowywane i prowadzone przez Komisję Europejską lub OLAF w ścisłej współpracy z właściwym organem Nowej Zelandii wyznaczonym przez rząd Nowej Zelandii. Wyznaczony organ otrzymuje odpowiednio wcześniej informację dotyczącą przedmiotu, celu i podstawy prawnej kontroli lub inspekcji, co umożliwia mu zapewnienie pomocy. W związku z powyższym urzędnicy właściwych organów Nowej Zelandii mogą uczestniczyć w kontrolach na miejscu oraz inspekcjach.

5. Na wniosek organów Nowej Zelandii mogą one również przeprowadzać kontrole na miejscu i inspekcje wspólnie z Komisją Europejską lub OLAF-em.

6. Pracownicy Komisji Europejskiej i personel OLAF-u mają dostęp do wszystkich informacji i dokumentów, w tym danych komputerowych, dotyczących przedmiotowych operacji, które są niezbędne w celu właściwego przeprowadzenia kontroli na miejscu i inspekcji. Mogą w szczególności kopiować stosowne dokumenty.

7. Jeżeli osoba, podmiot lub inna osoba trzecia sprzeciwia się kontroli na miejscu lub inspekcji, organy Nowej Zelandii – działając zgodnie z przepisami krajowymi – udzielają Komisji Europejskiej lub OLAF-owi pomocy, aby umożliwić im wywiązanie się z obowiązku przeprowadzenia kontroli na miejscu lub inspekcji. Pomoc ta obejmuje wprowadzanie odpowiednich środków zabezpieczających na podstawie prawa krajowego, w szczególności w celu zabezpieczenia dowodów.

8. Komisja Europejska lub OLAF informują organy Nowej Zelandii o wynikach takich kontroli i inspekcji. W szczególności Komisja Europejska lub OLAF zgłaszają jak najszybciej właściwemu organowi Nowej Zelandii wszelkie stwierdzone przez te instytucje w trakcie kontroli na miejscu lub inspekcji przypadki nieprawidłowości lub podejrzenia dotyczące takich nieprawidłowości.

9. Zgodnie z prawodawstwem Unii Komisja Europejska może nakładać środki i kary administracyjne na osoby prawne lub fizyczne z Nowej Zelandii uczestniczące w realizacji danego programu lub działania Unii bez uszczerbku dla stosowania prawa karnego Nowej Zelandii.

10. W celu prawidłowego wykonania postanowień niniejszego artykułu Komisja Europejska lub OLAF i właściwe organy Nowej Zelandii regularnie wymieniają się informacjami oraz, na wniosek jednej ze Stron, konsultują się wzajemnie.
11. W celu ułatwienia skutecznej współpracy i wymiany informacji z OLAF-em Nowa Zelandia wyznacza punkt kontaktowy.
12. Wymiana informacji między Komisją Europejską lub OLAF-em a właściwymi organami Nowej Zelandii odbywa się z należyтым uwzględnieniem wymogów dotyczących poufności. Dane osobowe zawarte w wymienianych informacjach muszą być chronione zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami.
13. Organy Nowej Zelandii współpracują z Prokuraturą Europejską, aby umożliwić jej wypełnianie obowiązku prowadzenia dochodzeń, ścigania i stawiania przed sądem sprawców i współsprawców przestępstw przeciwko interesom finansowym Unii zgodnie z mającymi zastosowanie prawodawstwem.

Artykuł 11

Zmiany w art. 9 i 10

Wspólny komitet ustanowiony na mocy art. 14 niniejszej Umowy może zmienić art. 9 i 10, w szczególności w celu uwzględnienia zmian aktów co najmniej jednej instytucji Unii.

Artykuł 12

Odzyskiwanie należności i egzekucja

1. Komisja Europejska może przyjąć decyzję nakładającą zobowiązanie pieniężne na podmiot z Nowej Zelandii inny niż państwo w odniesieniu do wszelkich roszczeń wynikających z programów, działań, czynności lub projektów Unii. Jeżeli po powiadomieniu podmiotu z Nowej Zelandii o tej decyzji zgodnie z art. 13 podmiot ten nie dokona płatności w wyznaczonym terminie, Komisja Europejska powiadamia o tej decyzji właściwy organ wyznaczony przez rząd Nowej Zelandii, a rząd Nowej Zelandii wypłaca Komisji Europejskiej kwotę danego zobowiązania pieniężnego i dochodzi zwrotu tej kwoty do podmiotu z Nowej Zelandii, na który nałożone jest zobowiązanie finansowe, w drodze umów zawartych z tym podmiotem.
2. W celu zapewnienia wykonalności wyroków i postanowień Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydanych na podstawie klauzuli arbitrażowej zawartej w umowie lub porozumieniu w odniesieniu do programów, działań, czynności lub projektów Unii, w przypadku gdy takie wyroki lub postanowienia zostały doręczone odpowiedniemu podmiotowi z Nowej Zelandii zgodnie z przepisami TSUE dotyczącymi doręczeń, a podmiot ten nie wpłaci ustalonych kwot w terminie dwóch miesięcy i dziesięciu dni, Komisja Europejska w swoim imieniu lub w imieniu odpowiedniej agencji wykonawczej lub organów Unii ustanowionych na mocy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) powiadamia właściwy organ wyznaczony przez rząd Nowej Zelandii o wyroku lub postanowieniu TSUE, a rząd Nowej Zelandii wypłaca Komisji Europejskiej kwotę danego zobowiązania pieniężnego i dochodzi zwrotu tej kwoty do podmiotu z Nowej Zelandii, na który nałożone jest zobowiązanie finansowe, w drodze umów zawartych z tym podmiotem.
3. Rząd Nowej Zelandii informuje Komisję Europejską o wyznaczonym właściwym organie.
4. TSUE jest sądem właściwym w zakresie kontroli zgodności z prawem decyzji Komisji Europejskiej, o których mowa w ust. 1, i wstrzymania ich wykonania.

Artykuł 13

Komunikacja, notyfikacja i wymiana informacji

Instytucje i organy Unii uczestniczące w realizacji programów lub działań Unii lub w kontrolowaniu takich programów lub działań są uprawnione do bezpośredniego komunikowania się, w tym za pośrednictwem elektronicznych systemów wymiany informacji, z dowolną osobą fizyczną mającą miejsce zamieszkania w Nowej Zelandii lub dowolnym podmiotem prawnym mającym siedzibę w Nowej Zelandii, otrzymującymi unijne finansowanie, a także z dowolną osobą trzecią uczestniczącą w wykonaniu unijnego finansowania mającą miejsce zamieszkania lub siedzibę w Nowej Zelandii. Komisja

Europejska jest uprawniona do doręczania decyzji, wyroków i postanowień, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 niniejszej Umowy, bezpośrednio osobom zamieszkałym i osobom prawnym mającym siedzibę w Nowej Zelandii. Takie osoby, podmioty i osoby trzecie mogą przedkładać bezpośrednio instytucjom i organom Unii wszelkie odpowiednie informacje i dokumenty, do których przedłożenia zobowiązane są na podstawie prawodawstwa Unii mającego zastosowanie do programu lub działania Unii oraz na podstawie umów lub umów o finansowaniu zawartych w celu realizacji tego programu lub działania.

Artykuł 14

Wspólny komitet

1. Niniejszym ustanawia się wspólny komitet. Zadania wspólnego komitetu obejmują:
 - a) ocenę, ewaluację i przegląd realizacji niniejszej Umowy i jej protokołów, w szczególności:
 - (i) uczestnictwo i wyniki uczestnictwa podmiotów prawnych z Nowej Zelandii w programach i działaniach Unii;
 - (ii) w stosownych przypadkach poziom (wzajemnej) otwartości na uczestnictwo podmiotów prawnych mających siedzibę na terytorium każdej ze Stron w programach lub działaniach drugiej Strony lub, w wyjątkowych przypadkach, w ich częściach;
 - (iii) wdrożenie mechanizmu wkładu finansowego oraz, w stosownych przypadkach, mechanizmu automatycznej korekty mającego zastosowanie do programów lub działań Unii objętych protokołami do niniejszej Umowy;
 - (iv) wymianę informacji i, w stosownych przypadkach, badanie wszelkich możliwych kwestii dotyczących wykorzystywania wyników, w tym praw własności intelektualnej;
 - b) omawianie na wniosek jednej ze Stron ograniczeń stosowanych lub planowanych przez Strony w zakresie dostępu do ich odpowiednich programów w zakresie badań naukowych i innowacji, w tym w szczególności w przypadku działań związanych z ich aktywami strategicznymi, interesami, autonomią lub bezpieczeństwem oraz, w przypadku Nowej Zelandii, ochronę praw i interesów ludności Māori na mocy Te Tiriti o Waitangi;
 - c) rozpatrywanie sposobów usprawnienia i rozwijania współpracy;
 - d) wspólne omawianie przyszłych kierunków i priorytetów polityk związanych z programami lub działaniami Unii objętymi protokołami do niniejszej Umowy;
 - e) wymianę informacji, między innymi, na temat nowych przepisów, decyzji lub krajowych programów, które są istotne dla realizacji niniejszej Umowy i protokołów do niej;
 - f) przyjmowanie protokołów do niniejszej Umowy w sprawie szczegółowych warunków uczestnictwa Nowej Zelandii w programach lub działaniach Unii lub, w wyjątkowych przypadkach, w ich częściach lub w razie potrzeby zmienianie takich protokołów, w drodze decyzji;
 - g) zmienianie art. 9 i 10 niniejszej Umowy, w szczególności w celu uwzględnienia zmian aktów co najmniej jednej instytucji Unii, w drodze decyzji.
2. Decyzje wspólnego komitetu zapadają w drodze konsensu. Decyzja wspólnego komitetu określa datę jej wejścia w życie lub, jeżeli wymaga tego krajowy system prawny Strony, stanowi, że zmiany do niniejszej Umowy, nowe protokoły lub zmiany do nich wejdą w życie po pisemnym powiadomieniu o zakończeniu wszelkich niezbędnych wymogów prawnych i procedur Stron.
3. Wspólny komitet, złożony z przedstawicieli Unii oraz Nowej Zelandii, przyjmuje swój regulamin.
4. Wspólny komitet może podjąć decyzję o powołaniu na poziomie ekspertów na zasadzie ad hoc grupy roboczej/organu doradczego, która(-y) może pomóc w wykonaniu niniejszej Umowy.
5. Wspólny komitet zbiera się co najmniej raz w roku oraz gdy wymagają tego szczególne okoliczności, na wniosek którejkolwiek ze Stron. Posiedzenia są organizowane przez gospodarza, którym na przemian jest Unia i rząd Nowej Zelandii.

6. Wspólny komitet działa w sposób ciągły poprzez wymianę odpowiednich informacji za pomocą wszelkich środków komunikacji, w szczególności w odniesieniu do uczestnictwa/działań podmiotów prawnych z Nowej Zelandii. Wspólny komitet może w szczególności wykonywać swoje zadania na piśmie, gdy zajdzie taka potrzeba.

Artykuł 15

Przepisy końcowe

1. Niniejsza Umowa wchodzi w życie w dniu, w którym Strony powiadomiły się wzajemnie o zakończeniu ich procedur wewnętrznych niezbędnych do tego celu.

2. Unia i Nowa Zelandia mogą tymczasowo stosować niniejszą Umowę zgodnie z ich odpowiednimi procedurami wewnętrznymi i prawodawstwem. Tymczasowe stosowanie rozpoczyna się w dniu, w którym Strony powiadomiły się wzajemnie o zakończeniu ich procedur wewnętrznych, które są w tym celu niezbędne.

3. Jeżeli Nowa Zelandia powiadomi Unię, że nie zakończy wewnętrznych procedur niezbędnych do wejścia w życie niniejszej Umowy, niniejsza Umowa przestaje być tymczasowo stosowana z dniem otrzymania przez Unię takiego powiadomienia, a dzień ten stanowi datę zaprzestania stosowania do celów niniejszej Umowy.

Decyzje wspólnego komitetu ustanowionego na mocy art. 14 niniejszej Umowy przestają obowiązywać w tym samym dniu.

4. Stosowanie odpowiedniego protokołu do niniejszej Umowy może zostać zawieszona przez Unię w przypadku częściowego lub całkowitego niewywiązania się z wniesienia wkładu finansowego należnego od Nowej Zelandii w ramach odpowiedniego programu lub działania Unii.

W przypadku braku płatności, który może w znacznym stopniu zagrozić realizacji odpowiedniego programu lub działania Unii i zarządzaniu nimi, Komisja Europejska wysyła formalny monit. W przypadku braku płatności w terminie 20 dni roboczych od daty formalnego monitu Unia powiadamia Nową Zelandię formalnym pismem o zawieszeniu stosowania odpowiedniego protokołu, które staje się skuteczne 15 dni po otrzymaniu takiego powiadomienia przez Nową Zelandię.

W przypadku zawieszenia stosowania protokołu podmioty mające z Nowej Zelandii nie kwalifikują się do uczestnictwa w unijnych procedurach wyboru, które nie zostały zakończone w momencie wejścia w życie zawieszenia. Unijna procedura wyboru zostaje uznana za zakończoną, gdy zostaną zaciągnięte zobowiązania prawne wynikające z takiej procedury.

Zawieszenie stosowania protokołu nie ma wpływu na zobowiązania prawne podjęte wobec podmiotów z Nowej Zelandii w ramach odpowiedniego programu lub działania Unii przed wejściem w życie zawieszenia. Odpowiedni protokół ma nadal zastosowanie do takich zobowiązań prawnych.

Unia niezwłocznie powiadamia Nową Zelandię o otrzymaniu przez Unię całej kwoty należnego wkładu finansowego. Zawieszenie stosowania protokołu zostaje zniesione ze skutkiem natychmiastowym po otrzymaniu takiego powiadomienia.

Od dnia zniesienia zawieszenia stosowania protokołu podmioty z Nowej Zelandii ponownie kwalifikują się do udziału w unijnych procedurach wyboru rozpoczętych w ramach odpowiedniego programu lub działania Unii po tej dacie oraz w unijnych procedurach wyboru rozpoczętych przed tą datą, w przypadku których nie upłynął termin składania wniosków.

5. Każda ze Stron może wypowiedzieć niniejszą Umowę w dowolnym czasie za pomocą pisemnego powiadomienia drugiej Strony o zamiarze jej wypowiedzenia. Niniejsza Umowa może zostać wypowiedziana jedynie w całości. Wypowiedzenie Umowy staje się skuteczne po upływie trzech miesięcy kalendarzowych od dnia, w którym pisemne powiadomienie dotrze do adresata. Dzień, w którym wypowiedzenie Umowy staje się skuteczne, stanowi datę wypowiedzenia do celów niniejszej Umowy.

6. W przypadku gdy niniejsza Umowa przestaje być tymczasowo stosowana zgodnie z ust. 3 lub zostaje wypowiedziana zgodnie z ust. 5, Strony uzgadniają, że:

a) projekty, działania, czynności lub ich części, w odniesieniu do których podjęto zobowiązania prawne w trakcie tymczasowego stosowania lub po wejściu w życie niniejszej Umowy oraz zanim niniejsza Umowa przestanie obowiązywać lub została wypowiedziana, będą kontynuowane do czasu ich zakończenia na warunkach określonych w niniejszej Umowie;

- b) roczny wkład finansowy na rzecz odpowiedniego programu lub działania Unii w roku N, podczas którego niniejsza Umowa przestaje być tymczasowo stosowana lub zostaje rozwiązana wypowiedziana, jest wypłacana w całości zgodnie z art. 6 niniejszej Umowy i wszelkimi odpowiednimi zasadami zawartymi w odpowiednich protokołach. W przypadku gdy zastosowanie ma mechanizm dostosowania, wkład operacyjny do odpowiedniego programu lub działania Unii w roku N zostaje dostosowany zgodnie z art. 7 niniejszej Umowy. W przypadku programów lub działań Unii, do których zastosowanie ma zarówno mechanizm dostosowania, jak i mechanizm automatycznej korekty, odpowiedni wkład operacyjny na rok N zostaje dostosowany zgodnie z art. 7 niniejszej Umowy i skorygowany zgodnie z jej art. 8. W przypadku programów lub działań Unii, do których zastosowanie ma wyłącznie mechanizm korekty, odpowiedni wkład operacyjny na rok N zostaje skorygowany zgodnie z art. 8 niniejszej Umowy. Opłata z tytułu uczestnictwa uiszczona za rok N jako część wkładu finansowego na rzecz odpowiedniego programu lub działania Unii nie jest dostosowywana ani korygowana;
- c) jeżeli zastosowanie ma mechanizm dostosowania, po roku, w którym niniejsza Umowa przestaje być tymczasowo stosowana lub zostaje wypowiedziana, wkłady operacyjne na rzecz odpowiedniego programu lub działania Unii wypłacone za lata, w których niniejsza Umowa miała zastosowanie, są dostosowywane zgodnie z art. 7. W przypadku programów lub działań Unii, do których zastosowanie ma zarówno mechanizm dostosowania, jak i mechanizm automatycznej korekty, te wkłady operacyjne zostają dostosowane zgodnie z art. 7 i automatycznie skorygowane zgodnie z art. 8. W przypadku programów lub działań Unii, do których zastosowanie ma wyłącznie mechanizm korekty, odpowiedni wkład operacyjny zostaje automatycznie skorygowany zgodnie z art. 8.
7. Strony ustalają za obopólną zgodą wszelkie inne konsekwencje wypowiedzenia lub zaprzestania tymczasowego stosowania niniejszej Umowy.
8. Wszelkich zmian niniejszej Umowy dokonuje się wyłącznie na piśmie, za obopólną zgodą Stron. Wejście w życie zmian następuje zgodnie z taką samą procedurą, jaka ma zastosowanie do wejścia w życie niniejszej Umowy, jak przewidziano w ust. 1.
9. Pisemne powiadomienia zgodnie z ust. 1, 2, 3 i 5 przesyła się do Sekretarza Generalnego Rady Unii Europejskiej oraz do Dyrektora Generalnego Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Handlu Nowej Zelandii.
10. Protokoły stanowią integralną część niniejszej Umowy.
11. Niniejszą Umowę sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach w językach angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim i włoskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne. W przypadku rozbieżności w wykładni pierwszeństwo ma wersja angielska.

Съставено в Брюксел на девети юли две хиляди двадесет и трета година.

Hecho en Bruselas, el nueve de julio de dos mil veintitrés.

V Bruselu dne devátého července dva tisíce dvacet tři.

Udfærdiget i Bruxelles den niende juli to tusind og treogtyve.

Geschehen zu Brüssel am neunten Juli zweitausenddreißig.

Kahe tuhanda kahekümne kolmanda aasta juulikuu üheksandal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις εννέα Ιουλίου δύο χιλιάδες είκοσι τρία.

Done at Brussels on the ninth day of July in the year two thousand and twenty three.

Fait à Bruxelles, le neuf juillet deux mille vingt-trois.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an naoú lá d'Iúil sa bhliain dhá mhíle fiche a trí.

Sastavljeno u Bruxellesu devetog srpnja godine dvije tisuće dvadeset treće.

Fatto a Bruxelles, addì nove luglio duemilaventitré.

Briselē, divi tūkstoši divdesmit trešā gada devītajā jūlijā.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt trečių metų liepos devintą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétezer-huszonharmadik év július havának kilencedik napján.

Magħmul fi Brussell, fid-disa' jum ta' Lulju fis-sena elfejn u tlieta u għoxrin.

Gedaan te Brussel, negen juli tweeduizend drieëntwintig.

Sporządzono w Brukseli dnia dziewiątego lipca roku dwa tysiące dwudziestego trzeciego.

Feito em Bruxelas, em nove de julho de dois mil e vinte e três.

Íntocmit la Bruxelles la nouă iulie două mii douăzeci și trei.

V Bruseli deviateho júla dvetisícdvadsaťtri.

V Bruslju, devetega julija dva tisoč triindvajset.

Tehty Brysselissä yhdeksäntenä päivänä heinäkuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäkolme.

Som skedde i Bryssel den nionde juli år tjugohundratjugotre.

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Thar ceann an Aontais Eorpaigh
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

За Нова Зеландия
Por Nueva Zelanda
Za Nový Zéland
For New Zealand
Für Neuseeland
Uus-Meremaa nimel
Για τη Νέα Ζηλανδία
For New Zealand
Pour la Nouvelle-Zélande
Thar ceann na Nua-Shéalainne
Za Novi Zeland
Per la Nuova Zelanda
Jaunzēlandes vārdā –
Naujosios Zelandijos vardu
Új-Zéland részéről
Għal New Zealand
Voor Nieuw-Zeeland
W imieniu Nowej Zelandii
Pela Nova Zelândia
Pentru Noua Zeelandă
Za Nový Zéland
Za Novo Zelandijo
Uuden-Seelannin puolesta
För Nya Zeeland

**PROTOKÓŁ W SPRAWIE STOWARZYSZENIA NOWEJ ZELANDII Z PROGRAMEM RAMOWYM W ZAKRESIE
BADAŃ NAUKOWYCH I INNOWACJI „HORYZONT EUROPA” (2021–2027)**

Artykuł 1

Zakres stowarzyszenia

Nowa Zelandia uczestniczy jako państwo stowarzyszone w filarze II „Globalne wyzwania i europejska konkurencyjność przemysłowa” programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” (zwanego dalej programem „Horyzont Europa”), o którym mowa w art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/695 ⁽¹⁾, realizowanego za pośrednictwem programu szczegółowego ustanowionego decyzją Rady (UE) 2021/764 ⁽²⁾, w ich najbardziej aktualnych wersjach, oraz wnosi do niego wkład.

Artykuł 2

Dodatkowe zasady i warunki uczestnictwa w programie „Horyzont Europa”

1. Przed podjęciem decyzji, czy podmioty z Nowej Zelandii kwalifikują się do uczestnictwa w działaniu związanym ze aktywami strategicznymi, interesami strategicznymi, autonomią strategiczną lub bezpieczeństwem strategicznym UE zgodnie z art. 22 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2021/695, Komisja Europejska może zażądać konkretnych informacji lub zapewnień, takich jak:

- a) informacje o tym, czy podmiotom unijnym przyznano lub zostanie przyznany wzajemny dostęp do istniejących i planowanych programów lub działań lub ich części realizowanych w Nowej Zelandii równoważnych z danym działaniem „Horyzont Europa”;
- b) informacje, czy w Nowej Zelandii istnieje mechanizm monitorowania inwestycji krajowych oraz zapewnienie, że władze Nowej Zelandii będą zgłaszać i konsultować z Komisją Europejską wszelkie możliwe przypadki, w których w ramach stosowania takiego mechanizmu dowiedziały się o planowanych inwestycjach zagranicznych/przejęciu ze strony podmiotu spoza Nowej Zelandii wobec podmiotu prawnego z Nowej Zelandii, który otrzymał finansowanie z programu „Horyzont Europa” na działania związane z aktywami strategicznymi, interesami strategicznymi, autonomią strategiczną lub bezpieczeństwem strategicznym Unii, pod warunkiem że Komisja Europejska dostarczy Nowej Zelandii wykaz odpowiednich podmiotów z Nowej Zelandii po podpisaniu umów o udzielenie dotacji z tymi podmiotami; oraz
- c) zapewnienie, że żadne z wyników, technologii, usług ani produktów opracowanych w ramach przedmiotowych działań przez podmioty z Nowej Zelandii nie będą podlegać ograniczeniom wywozowym do państw członkowskich Unii w okresie trwania działania i przez cztery lata po jego zakończeniu. Nowa Zelandia udostępni co roku, w okresie trwania działania i przez cztery lata po jego zakończeniu, aktualny wykaz krajowych ograniczeń wywozowych.

2. Podmioty z Nowej Zelandii mogą uczestniczyć w działaniach Wspólnego Centrum Badawczego (JRC) na zasadach i warunkach równoważnych zasadom i warunkom mającym zastosowanie do podmiotów z Unii, chyba że konieczne są ograniczenia w celu zapewnienia spójności z zakresem uczestnictwa wynikającym z wdrożenia ust. 1.

3. Nowa Zelandia jest regularnie informowana o działaniach JRC związanych z uczestnictwem Nowej Zelandii w programie „Horyzont Europa”, w szczególności o wieloletnich programach prac JRC. Przedstawiciel Nowej Zelandii może zostać zaproszony w charakterze obserwatora na posiedzenia Rady Gubernatorów JRC w związku z kwestią dotyczącą uczestnictwa Nowej Zelandii w programie „Horyzont Europa”.

4. W przypadku gdy Unia realizuje program „Horyzont Europa” poprzez zastosowanie art. 185 i 187 TFUE, Nowa Zelandia i podmioty z Nowej Zelandii mogą brać udział w strukturach prawnych tworzonych na mocy tych postanowień, zgodnie z aktami prawnymi Unii, które zostały lub zostaną przyjęte w celu ustanowienia tych struktur prawnych.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/695 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz zasady uczestnictwa i upowszechniania obowiązujące w tym programie oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 i (UE) nr 1291/2013 (Dz.U. L 170 z 12.5.2021, s. 1).

⁽²⁾ Decyzja Rady (UE) 2021/764 z dnia 10 maja 2021 r. ustanawiająca program szczegółowy służący realizacji programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz uchylająca decyzję 2013/743/UE (Dz.U. L 1671 z 12.5.2021, s. 1).

5. W związku z uczestnictwem Nowej Zelandii w filarze II programu „Horyzont Europa” przedstawiciele Nowej Zelandii mają prawo, w odniesieniu do kwestii, które dotyczą Nowej Zelandii, uczestniczyć w charakterze obserwatorów bez prawa głosu w posiedzeniach komitetu, o którym mowa w art. 14 decyzji (UE) 2021/764i. Takie uczestnictwo jest zgodne z art. 5 niniejszej Umowy. Koszty podróży przedstawicieli Nowej Zelandii na posiedzenia komitetu są zwracane w klasie ekonomicznej. W odniesieniu do wszystkich innych kwestii zwrot kosztów podróży i pobytu podlega tym samym zasadom, które mają zastosowanie do przedstawicieli państw członkowskich Unii.

6. Strony dokładają wszelkich starań w ramach istniejących przepisów, prawodawstwa lub uregulowań rządowych, aby ułatwiać swobodny przepływ, w tym wizyty i prowadzenie badań, osób uczestniczących w działaniach objętych niniejszym protokołem oraz transgraniczny przepływ towarów i usług przeznaczonych do wykorzystania w tych działaniach.

Artykuł 3

Wzajemność

Podmioty prawne mające siedzibę w Unii mogą uczestniczyć w programach lub działaniach lub ich częściach w Nowej Zelandii równoważnych z programami, działaniami lub ich częściami w ramach filaru II programu „Horyzont Europa”, zgodnie z krajowymi systemami Nowej Zelandii regulującymi finansowanie nauki. W przypadku gdy Nowa Zelandia nie zapewnia finansowania, podmioty prawne mające siedzibę w Unii mogą uczestniczyć w programie we własnym zakresie.

Niewyczerpujący wykaz równoważnych programów lub działań lub, w wyjątkowych przypadkach, ich części realizowanych w Nowej Zelandii znajduje się w załączniku II do niniejszego protokołu.

Artykuł 4

Otwarta nauka

Strony wzajemnie promują i wspierają praktyki w zakresie otwartej nauki w swoich programach, projektach i działaniach zgodnie z zasadami programu „Horyzont Europa” i przepisami ustawowymi i wykonawczymi Nowej Zelandii oraz zgodnie z polityką otwartych badań naukowych, a także z należyтым uwzględnieniem zobowiązań Nowej Zelandii wynikających z Te Tiriti o Waitangi.

Artykuł 5

Szczegółowe przepisy dotyczące wkładu finansowego, mechanizmu dostosowania i mechanizmu automatycznej korekty

1. W odniesieniu do wkładu operacyjnego Nowej Zelandii do programu „Horyzont Europa” stosuje się mechanizm automatycznej korekty. Mechanizm dostosowania przewidziany w art. 7 niniejszej Umowy nie ma zastosowania do wkładu operacyjnego Nowej Zelandii do programu „Horyzont Europa”.

2. Mechanizm automatycznej korekty opiera się na wynikach działań Nowej Zelandii i podmiotów z Nowej Zelandii w tych częściach filaru II programu „Horyzont Europa”, które są wdrażane za pomocą dotacji przyznawanych w ramach procedur konkurencyjnych.

3. Szczegółowe zasady stosowania mechanizmu automatycznej korekty określono w załączniku I do niniejszego protokołu.

Artykuł 6

Przepisy końcowe

1. Niniejszy protokół pozostaje w mocy tak długo, jak będzie to konieczne w celu zakończenia wszystkich projektów, działań lub czynności lub ich części finansowanych z filaru II programu „Horyzont Europa”, wszystkich czynności niezbędnych do ochrony interesów finansowych Unii oraz wypełnienia wszystkich zobowiązań finansowych wynikających z realizacji niniejszego protokołu między Stronami.

2. Załączniki do niniejszego protokołu stanowią jego integralną część.

Załącznik I: Zasady dotyczące wkładu finansowego Nowej Zelandii do programu „Horyzont Europa” (2021–2027)

Załącznik II: Wykaz równoważnych programów lub działań lub ich części realizowanych w Nowej Zelandii

—

ZAŁĄCZNIK I

ZASADY DOTYCZĄCE WKŁADU FINANSOWEGO NOWEJ ZELANDII DO PROGRAMU „HORYZONT EUROPA” (2021–2027)

I. Obliczenie wkładu finansowego Nowej Zelandii

1. Wkład finansowy Nowej Zelandii do filaru II programu „Horyzont Europa” ustala się co roku zgodnie z art. 6 niniejszej Umowy.
2. Opłata z tytułu uczestnictwa Nowej Zelandii jest ustalana i wprowadzana stopniowo zgodnie z art. 6 ust. 4 i 9 niniejszej Umowy.
3. Wkład operacyjny wnoszony przez Nową Zelandię na lata budżetowe UE 2023–2027 oblicza się zgodnie z art. 6 ust. 8 niniejszej Umowy.

II. Automatyczna korekta wkładu operacyjnego Nowej Zelandii

1. Do obliczania automatycznej korekty, o której mowa w art. 8 niniejszej Umowy i art. 5 niniejszego Protokołu, stosuje się następujące zasady:
 - a) „dotacje przyznawane w ramach procedur konkurencyjnych” oznaczają dotacje przyznawane w drodze zaproszeń do składania wniosków ogłaszanych w ramach filaru II programu „Horyzont Europa”, w przypadku których beneficjentów końcowych można zidentyfikować w momencie obliczania automatycznej korekty; wyklucza się wsparcie finansowe dla osób trzecich określone w art. 204 rozporządzenia finansowego;
 - b) w przypadku podpisania zobowiązania prawnego z konsorcjum kwoty wykorzystane do ustalenia początkowych kwot zobowiązania prawnego są łącznymi kwotami przyznanymi beneficjentom będącym podmiotami z Nowej Zelandii zgodnie z orientacyjnym podziałem budżetu określonym w umowie o udzielenie dotacji;
 - c) wszystkie kwoty zobowiązań prawnych odpowiadające dotacjom przyznawanym w ramach procedur konkurencyjnych ustala się przy użyciu elektronicznego systemu Komisji Europejskiej eCorda i pobiera w drugą środę lutego roku N+2;
 - d) „koszty nieinterwencyjne” oznaczają koszty programu „Horyzont Europa” inne niż dotacje przyznawane w ramach procedur konkurencyjnych, w tym wydatki na wsparcie, administrację dotyczącą poszczególnych programów, inne działania ⁽¹⁾;
 - e) kwoty przyznane organizacjom międzynarodowym jako podmiotom prawnym będącym beneficjentem końcowym ⁽²⁾ uznaje się za koszty nieinterwencyjne.
2. Mechanizm ten stosuje się w następujący sposób:
 - a) automatyczne korekty za rok N w odniesieniu do wykonania środków na zobowiązania na rok N, podwyższone zgodnie z art. 6 ust. 5 niniejszej Umowy, stosuje się na podstawie danych dotyczących roku N i roku N+1 z e-Corda, o których mowa w sekcji II ppkt 1 lit. c) niniejszego załącznika, w roku N+2; uwzględnioną kwotą będzie kwota dotacji przyznawanych w ramach procedur konkurencyjnych w ramach filaru II programu „Horyzont Europa”, w odniesieniu do których przy obliczaniu korekty dostępne są dane;
 - b) począwszy od roku N+2 i do 2029 r. kwotę automatycznej korekty oblicza się dla roku N, przyjmując różnicę między:
 - (i) łączną kwotą dotacji w ramach procedur konkurencyjnych przyznanym Nowej Zelandii lub podmiotom prawnym z Nowej Zelandii w ramach filaru II programu „Horyzont Europa” jako zobowiązania zaciągnięte ze środków budżetowych na rok N; a

⁽¹⁾ Inne działania obejmują w szczególności zamówienia, nagrody, instrumenty finansowe, działania bezpośrednie JRC, składki (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), Europejska Agencja Koordynacji Badań (Eureka), międzynarodowe partnerstwo na rzecz współpracy w dziedzinie efektywności energetycznej (IPEEC), Międzynarodowa Agencja Energetyczna (MAE), ...), ekspertów (oceniających, monitorowanie projektów) itp.

⁽²⁾ Kwoty przyznane organizacjom międzynarodowym uznaje się za koszty nieinterwencyjne, wyłącznie jeśli są one beneficjentami końcowymi. Nie ma to zastosowania w przypadku, gdy organizacja międzynarodowa jest koordynatorem projektu (zajmuje się dystrybucją środków dla innych koordynatorów).

(ii) kwotą wkładu operacyjnego Nowej Zelandii na rok N pomnożoną przez stosunek:

- A kwoty dotacji przyznawanych w ramach procedur konkurencyjnych na środki na zobowiązania w roku N w ramach filaru II programu „Horyzont Europa”, podwyższonej zgodnie z art. 6 ust. 5 niniejszej Umowy oraz
- B sumy wszystkich zatwierdzonych budżetowych środków na zobowiązania w roku N w ramach filaru II programu „Horyzont Europa”, w tym kosztów nieinterwencyjnych.

III. Płatność wkładu finansowego Nowej Zelandii i płatność automatycznej korekty mającej zastosowanie do wkładu operacyjnego Nowej Zelandii

1. Komisja Europejska przekazuje Nowej Zelandii możliwie jak najszybciej, a najpóźniej w momencie wystawienia pierwszego wezwania do wpłaty środków w roku budżetowym UE, następujące informacje:

- a) kwotę wkładu operacyjnego, o której mowa w art. 6 ust. 8 niniejszej Umowy;
- b) kwotę opłaty z tytułu uczestnictwa, o której mowa w art. 6 ust. 9 niniejszej Umowy;
- c) od roku N+2 w odniesieniu do części programu „Horyzont Europa”, w przypadku której informacje takie są niezbędne do obliczenia automatycznej korekty, poziom zobowiązań zaciągniętych na rzecz podmiotów z Nowej Zelandii w ramach filaru II programu „Horyzont Europa” w podziale na odpowiedni rok środków budżetowych oraz powiązany całkowity poziom zobowiązań.

2. Komisja Europejska wydaje, najwcześniej w czerwcu każdego roku budżetowego UE, wezwanie do wpłaty środków skierowane do Nowej Zelandii, odpowiadające jej wkładowi określone na mocy niniejszego protokołu.

W wezwaniu do wpłaty środków przewiduje się, że Nowa Zelandia dokona płatności wkładu nie później niż 30 dni po wystawieniu wezwania do wpłaty środków.

W odniesieniu do pierwszego roku wykonania niniejszego protokołu Komisja Europejska wystawi jedno wezwanie do wpłaty środków w terminie 60 dni od podpisania niniejszej Umowy.

3. Co roku, począwszy od 2025 r., wezwania do wpłaty środków odzwierciedlają również kwotę automatycznej korekty mającej zastosowanie do wkładu operacyjnego wniesionego za rok N-2.

Za każdy rok budżetowy UE 2028 i 2029 kwota wynikająca z automatycznej korekty zastosowanej do wkładów operacyjnych wpłaconych przez Nową Zelandię w 2025, 2026 i 2027 r. będzie należna Nowej Zelandii lub od Nowej Zelandii.

4. Nowa Zelandia wnosi swój wkład finansowy na podstawie niniejszego protokołu zgodnie z sekcją III niniejszego załącznika. W przypadku niedokonania przez Nową Zelandię płatności w terminie wymagalności Komisja Europejska wysła formalny monit.

Każde opóźnienie we wpłacie wkładu finansowego stanowi podstawę do zapłaty przez Nową Zelandię odsetek od należnej kwoty, naliczanych od terminu wymagalności.

W odniesieniu do należności niezapłaconych w terminie stosuje się stopę odsetek równą stopie stosowanej przez Europejski Bank Centralny do jego podstawowych operacji refinansujących, publikowanej w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, seria C, obowiązującej pierwszego dnia kalendarzowego miesiąca, w którym przypada termin płatności, powiększonej o trzy i pół punktu procentowego.

ZAŁĄCZNIK II

Wykaz równoważnych programów lub działań lub ich części realizowanych w Nowej Zelandii

Poniższy niewyczerpujący wykaz uznaje się za programy lub działania Nowej Zelandii lub ich części równoważne z filarem II programu „Horyzont Europa”:

- Catalyst Strategic Fund;
 - Endeavour Fund;
 - Health Research Fund;
 - National Science Challenges.
-